

bic per l'irani Firuzabadí), i en *RMA*. sembla haver-hi confluència del mot irani amb el ll. *IMBUTUM*, que també degué sobreviure en mossàrab, puix que avui figura en la forma *lembut* en els lèxics de l'àrab d'Algèria i del Marroc. En conclusió hi ha d'haver hagut confusió de tres parònims de significat relacionable. — ⁶ Car el vocabulari de l'antiga religió romana està farcit d'etrusquismes com és *sabut*, i no se'ns escapa que Plini parla en passat ('*utebantur*'). — ⁷ «*Ληκύθιον*» amb cita de Juvenal (*CGL* II, 36.30). Segons Götz la cita «in quo oleum fertur» del *CGL* v, 654.16 es refereix a un dels llocs de Juvenal, i l'explicació que aquesta *ampulla* era «brevis» és recusable, puix que es funda en una pseudo-etimologia («a brevitate dicta», lligam absurd amb *curtus*). En el *CGL* II, 207.31 l'equiparen amb *aquiminale*, amb *trilleum* i amb *ξερτόν*: o sigui de nou 'atuell per fer friccions d'ungüents'; i *CGL* III, 324, 65 amb un altre mot que significa 'ampolleta', *βομβύλιον*. — ⁸ *EstRAramon* III, 206, n. 6. I no és solament Barcelona, Pallars, Val i Mall., com deia allí, perquè estic segur que ho diuen igual en el Bisbat de Girona i, com hem vist, en rossellonès. Nota reproduïda en *LleuresC*, p. 190. — ⁹ A Pral, vessant italià dels Alps, si bé de dialecte valdès, hi hauria ú. Exacte? ¿Condicció fonètica especial d'aquest parlar extrem? — ¹⁰ No hi ha altre pretext que una glossa *κῶθα* 'vasos' en Hesiqui, que és ben flac fonament, i suposaria un neutre *κῶθον* i no pas el masculí del llatí.

GOTA, del ll. *GÜTTA* id. □ 1.^a doc.: orígens: Llull (*AlcM*), *VidesR*.

«Sent Blasi --- lo pretor lo féu davant si venir e dixli que s'enclinés a onrar los déus; un, co él no-u volgés, lo pretor lo manà penjar en un fust --- e puys que om --- lo portés e-l pausés en la càrcera; e après d'él anaven set femnes qui-l seguïen e culien les *gotes* de la sanc qui li ixia del seu cors», ¹ *VidesR*, f^o 65r1. En la mateixa font també com a nom de malaltia: «Sent Gregor --- totz temps fo trebalatz per febre, o per *gota*, o per alcunes tristors, o fo cascat --- Per què en una pistola parlà, ayxí dién: — O Déus, per tantes *gotes*, e per tantes tristors e per tantes dolors, són eu apremut que la mia vida m'és molt gran pena ---», f^o 75r2 (traduint el ll. *podagra*). *Gotta* ja apareix com a traducció del seu equivalent alemany, *gicht* en el *Voc. Cat.-Al.* de 1502 (§ 1614). En efecte *gutta* en un sentit així ja pertanyia al llatí, almenys trobem *gutta* explicat com a «*rheuma*» en les Notes Tironianes (*ALLG* x, 269).

Gota coral, combinació que ja es troba en el Nebrija castellà («gota coral o morbo caduco: morbus comitialis, epilepsia»), es torna en el Busa-N. (1507): «*gota del cor*: malaltia sobtada: morbus comitialis, ep-»; mentre que OPou (*TbPu.*) porta «*gota coral* o mal de caure: morbus comitialis; epilepsia: morbus caducus» (*TbPu.*, 237). Terminologia d'aquesta era ja antiga entre nosaltres, car un doc. de Corbins (crec dels Templers d'allí) porta en l'any 1299 «vendo ---

sarracenum --- nec est demoniachus seu *gutacadens* nec stultus» (i fins sembla que això modifica poc un altre doc. de 1267), *BABL* vi, 74.2 Un d'aquests mals també s'havia dit +*gotassa*: «la gençana és bona contra *gotassa*, e és erba de gran calor e val contra dolor de dent e encaçal verín ---» en la trad. nostra trescentista del *Breviari d'Amor*, B. N. P., ms. 353, f^o 56. *Gotassa* «goute, maladie» és també oc. antic (*PDPF*) i potser es troba ja en l'original occità de Matfré Ermengaut.

Com a mot intensiu de la negació, *gota* fou ja antic: almenys des del S. XIV: «li tolc la vista dels huls --- e no viu puyx *gota*» en la *Questa* de Reixac, S. XIV (63.21), traduint «puis ne vit *goute*» (de l'original francès); «no has *gota* de vergonya que tu recórregues a mi, qui tant fort has ahontat lo meu fill», Eiximenis (*Dones*, ms. I, 138v); «mas los savis d'aquest segle qui són dessà aquest riu, veen clar; mas delà, no veen *gotas*» en la trad. cat. del *Libre de Vicis e Vertutz* (*DBal.*, s. v. *gota*).

Segueix ben usual entre els escriptors de la Renaixença, tot i que avui hom el rebutja a Barcelona (com a menys bo que *gens*) i mirant-lo com un terme sobretot d'ús gironí i, en general, de les comarques prepirenques; així en l'esborrall de l'*Atl.* (1867): «com roja cabellera del Etna, que desbota / del cel, caygué una espasa de llams orlada y trons, / y'l món que cent diluvis no somourian *gota*, aydats del torp y'ls brassos de cent generacions, / lleuger se trabucava com un cistell de canyes / ---» (vers enterament canviat en la versió de 1877, potser perquè MilàF havia posat objecció a aquest *orlada* que li semblà mal català (ix, 29c); Riera i Bertran reflecteix ben bé l'ús gironí: «no tinc *gota* de gana!», «a tu t' convé dormir, i no vull esgarriar-te la son. — Son... No 'n tinc *gota*, ben *gota!* — respon la noya», Riera i Bertran (*JFlo.* 1869, 167; *Escenas de la vida al camp*, 35); «lo seu fill era mut, que *gota* no parlava», Maspons i Labrós (*Cuentos populares catalans*, 1); «ni per les esclertes de la porta ni per l'espíral de l'estable, es veyá *gota* de llum», Pons Mass. (*Trascant p. l. S.*, 8), «allavors li semblà veure clarament que la Tresina havia jugat ab ell fins aleshores, y no li havia posat *gota* de lley ni amor, quan tanta n'hi mostrava», GSoler (*Tresina*, 107).

Gota a gota loc. adv. «guttatim» ja en el Busa-N.; però això està inspirat pel Nebrija castellà (que en efecte ho posa igual), car el que avui es diu és *de gota en gota* tant en el Princ. com en altres bandes (suposo que també a les Illes, car ho veig registrat en *AlcM*).

DERIV.: De *gota*, adv. de negació, deriva +*gót* adv. 'gens' usat avui des de l'Alt Conflent cap a l'O. a totes les valls pirinenques i Pallars-Ribag., i que ja es troba en Cerverí de Girona en un solemne passatge del seu magistral *Sermó* «qu'est segle nefas *got* non es fermes ne no dura». ³ Se sent avui encara en arànès (peculiar allí dels pobles més alts): «en junh nó plò *gót*» (*Voc. Aran.*, p. 50) i en totes les valls catalanes des d'Oleta cap a ponent: «n'hi ha pas *gút*» ('no n'hi ha gens'), Llar (1959); «això no ho és *gót* de seu», Urtx (parlant de la gent d'Estoll), 1935; «fins al cap